

Rapport

Opvattingen over het platteland

10 november 2006

Projectnummer: 64075

In opdracht van:

De reconstructieprovincies Utrecht, Gelderland,
Overijssel, Noord-Brabant en Limburg

P. Smit

Auteur:

Kees Sanderse

Research Manager

© INTERVIEW•NSS

Het auteursrecht op door of namens INTERVIEW•NSS geproduceerde voorstellen van onderzoek, analyses van resultaten en opgestelde rapporten berust bij INTERVIEW•NSS, waarbij wordt overeengekomen dat aan de opdrachtgever de bevoegdheid wordt overgedragen tot gebruik, vermenigvuldiging en/of opslag in (geautomatiseerde) gegevensbestanden binnen de organisatie van opdrachtgever. Ter voorkoming van misbruik mag niets uit de genoemde documenten in enige vorm of op enige wijze openbaar worden gemaakt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van INTERVIEW•NSS. Met openbaar maken wordt gelijkgesteld het verspreiden binnen met opdrachtgever verbonden bedrijven en/of instellingen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Doelstelling	4
1.3	Onderzoeksopzet	4
1.4	Over dit rapport	4
2	Resultaten	5
2.1	Hoe denkt men over het platteland?	5
2.2	De overheid en het platteland	8
2.3	Platteland en recreatie	11
2.4	Het beeld van het platteland.....	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De vijf reconstructieprovincies willen antwoord op de vraag hoe haar bewoners en de Nederlander denken over het platteland. Daartoe hebben zij INTERVIEW•NSS gevraagd over dit thema een representatieve groep, binnen deze provincies en de rest van Nederland, te ondervragen. De resultaten worden gepresenteerd tijdens het reconstructiefestival van 15 november.

1.2 Doelstelling

Inzicht krijgen in hoe er in Nederland over het platteland wordt gedacht. Zoals: 'wat is de rol van de overheid in het platteland' en 'hoe denkt men over recreatie op het platteland'.

1.3 Onderzoeksopzet

Om de steekproef, voor de voorselectie te trekken, is gebruikt gemaakt van ons E-panel. Het E-panel is INTERVIEW•NSS' permission database van ruim 50.000 respondenten die bereid zijn om mee te werken aan online marktonderzoek.

In het onderzoek is gepoogd een gelijk aantal (n=100) personen per provincie te ondervragen en een restgroep (n=300) uit de overige provincies. Uiteindelijk zijn de onderstaande aantallen interviews geslaagd.

<i>Gebied</i>	<i>Netto n:</i>
♦ Utrecht:	101
♦ Overijssel:	93
♦ Noord-Brabant:	100
♦ Limburg:	105
♦ Gelderland:	94
♦ Rest van Nederland:	307

De resultaten binnen de provincies zijn gewogen op leeftijd, geslacht en regio. De weging over het totaal bestand is tevens gewogen op leeftijd, geslacht en regio. Daarmee zijn alle resultaten zowel op totaal- als op provincieniveau representatief voor de Nederlandse bevolking.

1.4 Over dit rapport

In het rapport worden de resultaten samengevat aan de hand van de volgende thema's:

- ♦ Hoe denkt men over het platteland;
- ♦ De overheid en het platteland;
- ♦ Platteland en recreatie;
- ♦ Het beeld van het platteland.

2 Resultaten

2.1 Hoe denkt men over het platteland?

Als de Nederlander aan het platteland denkt, welke drie woorden komen dan in hem op. De onderstaande tabel geeft inzicht in de spontane antwoorden uitgesplitst naar provincie en mate van stedelijkheid.

Spontane associaties platteland (in%)

	Provincies						Stedelijkheid				
	Allen	Utrecht	Overijssel	Noord- Brabant	Limburg	Gelderland	Zeer sterk	Sterk	Matig	Weinig	Niet
Koeien	44	58	45	47	35	37	55	48	40	39	33
Boerderijen	25	24	26	19	16	27	29	25	26	21	20
Agrariërs/ boeren	24	28	21	31	30	33	20	26	27	22	21
Rust	24	18	24	20	23	26	19	22	24	25	36
Ruimte	22	19	19	20	14	22	18	15	26	26	38
Weide/ weiland	16	17	18	22	18	14	11	19	15	15	16
Groen	12	7	10	8	15	10	17	10	8	11	15
Sloten/ rivieren	11	10	3	6	11	6	15	12	10	10	7
Gras/hooi	10	17	11	11	5	9	12	12	7	10	5
Natuur	9	8	21	10	9	7	5	8	9	11	16
Dieren/vee	9	4	11	8	9	17	5	12	13	7	7
Dorpen	7	5	7	6	9	7	1	6	5	10	13
Weids/ uitzicht	7	2	7	7	3	11	7	7	5	9	10
Frisse/ gezonde lucht	5	2	7	3	3	7	4	4	6	6	6
Bos/bomen	4	2	2	6	11	2	4	3	3	7	4
Mest/stank	4	8	5	8	1	2	6	4	4	3	0
n (absoluut)	800	101	93	100	105	94	132	270	177	122	99

De associatie die het meest genoemd wordt is 'koeien', 44% van de Nederlanders noemt dit bij de eerste drie woorden die in hun opkomen. In Utrecht en (zeer) sterk stedelijke gebieden is dit zelfs 58% en 55%. Op afstand wordt de associatie: boerderijen (25%), agrariërs/boeren (24%), rust (24%) en ruimte (22%) genoemd.

In niet stedelijke gebieden (het platteland) worden rust en ruimte vaker genoemd dan in stedelijke gebieden. Mensen uit sterk stedelijke gebieden hebben vaker de associatie met sloten/rivieren en mest/stank dan in niet stedelijke gebieden.

Belangrijke aspecten aan het platteland

Wat vinden de Nederlanders belangrijk aan het platteland? De onderstaande tabel geeft hier inzicht in. Men kon meerdere antwoorden geven.

Wat vindt u belangrijk aan het platteland? (in%)

	Allen	Provincies					Stedelijkheid				
		Utrecht	Overijssel	Noord-Brabant	Limburg	Gelderland	Zeer sterk	Sterk	Matig	Weinig	Niet
De rust	83	83	83	82	87	83	75	81	87	87	87
De natuur	82	85	87	85	81	83	80	82	82	83	85
Vee in de wei	75	80	87	69	71	78	73	75	75	75	78
De openheid	58	63	62	56	55	60	44	55	67	60	66
De boerderijen	57	66	69	60	51	65	52	54	65	64	52
Schone lucht	56	56	65	50	55	54	58	51	55	59	68
Bewerken van het land	33	41	39	36	31	33	35	33	33	36	28
Anders	4	5	7	3	2	6	4	5	3	6	1
Weet niet	3	1	-	3	-	-	-	3	-	-	-
n (absoluut)	800	101	93	100	105	94	132	270	177	122	99

Men vindt de rust en de natuur het belangrijkste aan het platteland, dit wordt door 83% van de Nederlanders genoemd. In weinig tot niet-stedelijke gebieden wordt dit zelfs door 87% genoemd. Verder wordt vee in de wei (75%), en in mindere mate de openheid (58%), de boerderijen (57%) en schone lucht (56%) vaak genoemd. 'Schone lucht' wordt overigens in niet-stedelijke gebieden vaker genoemd dan in stedelijk gebied.

Bedreigingen voor het platteland

Over welke ontwikkelingen op het platteland maakt men zich zorgen? De tabel hieronder geeft hierop antwoord.

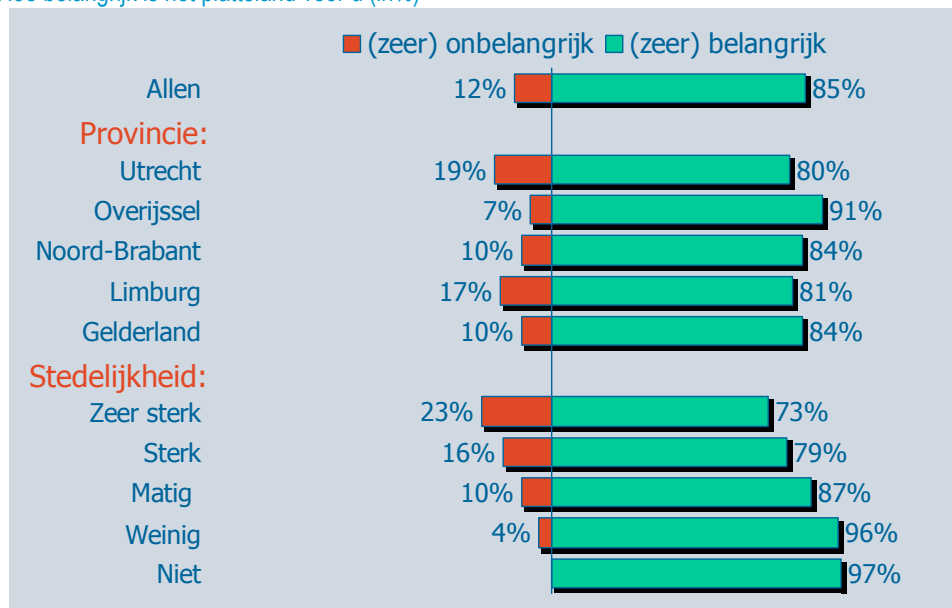
Over welke ontwikkelingen op het platteland maakt u zich zorgen? (in%)

	Allen	Provincies					Stedelijkheid				
		Utrecht	Overijssel	Noord-Brabant	Limburg	Gelderland	Zeer sterk	Sterk	Matig	Weinig	Niet
Volgebouwd	75	69	78	78	74	74	69	75	77	80	72
Minder natuur	61	62	63	62	65	53	56	64	64	59	60
Drukker	36	22	40	43	42	38	28	32	33	45	55
Schaalvergroting landbouw	20	25	22	22	25	23	22	21	17	23	18
Rommeliger	15	13	19	19	17	19	8	16	17	18	15
Geen zorgen	8	17	5	8	4	5	11	8	9	3	8
Anders	6	9	13	5	4	7	4	5	9	6	5
n (absoluut)	800	101	93	100	105	94	132	270	177	122	99

Driekwart van de Nederlanders maakt zich er zorgen over dat het platteland wordt volgebouwd en 61% over de natuur die steeds minder wordt. De overige bedreigingen: drukker, schaalvergroting in de landbouw en het rommeliger worden, worden veel minder vaak genoemd. Verder valt op dat men in Utrecht (17%) en in sterk stedelijke gebieden (11%) zich in mindere mate zorgen maakt over het platteland.

De onderstaande grafiek toont het belang dat men hecht aan het platteland.

Hoe belangrijk is het platteland voor u (in%)

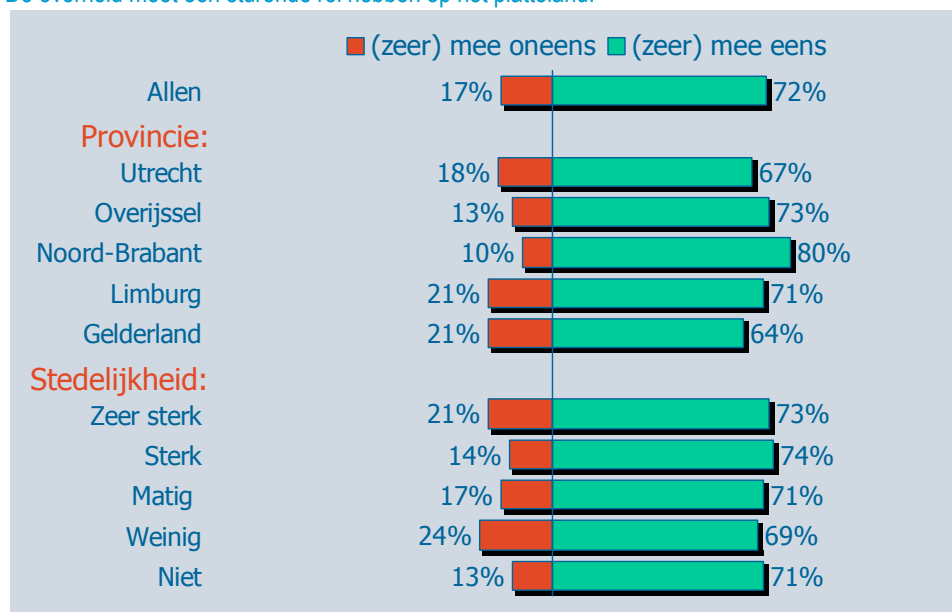
Over het algemeen vindt men het platteland (zeer) belangrijk. In Utrecht en Limburg geeft respectievelijk 19% en 17% aan het platteland onbelangrijk te vinden, terwijl dit slechts 7% is in Overijssel.

Ook in de grote steden vindt men (logischerwijs) in veel grotere mate (23%) het platteland onbelangrijk ten opzichte van niemand in niet-stedelijke gebieden.

2.2 De overheid en het platteland

Moet de overheid een sturende rol hebben op het platteland? De antwoorden op deze stelling zijn weergegeven in de onderstaande grafiek.

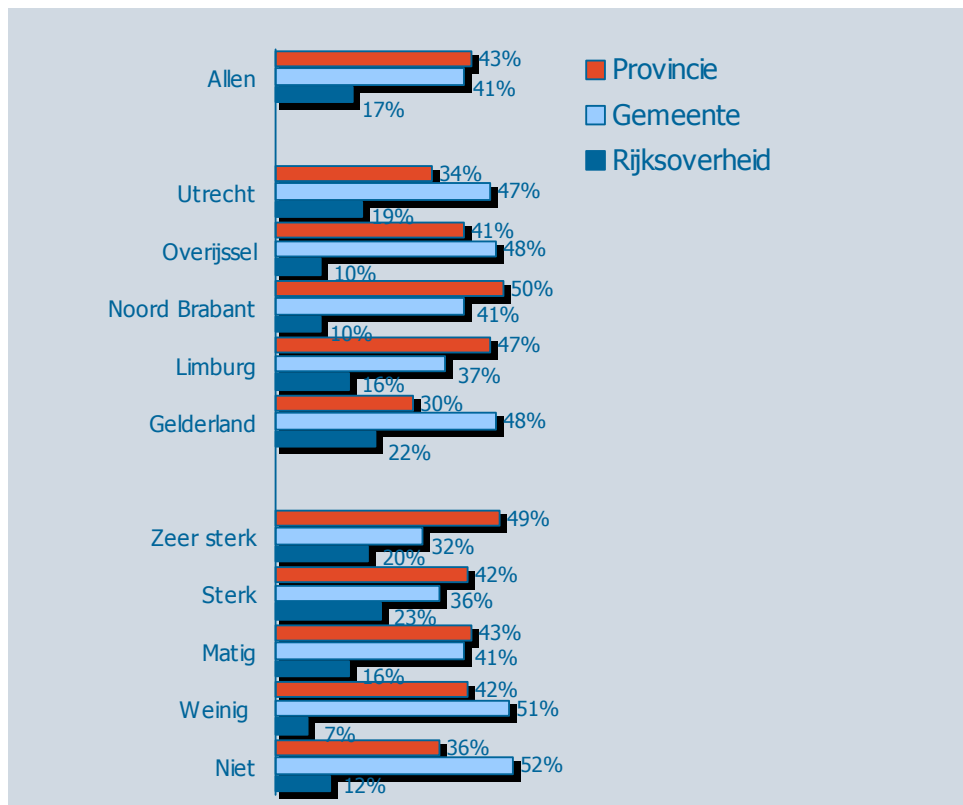
De overheid moet een sturende rol hebben op het platteland.

De meeste mensen zijn het er mee eens dat de overheid een sturende rol dient te hebben op het platteland. In Noord-Brabant zijn, meer mensen dan gemiddeld, van mening dat de overheid een sturende rol moet hebben op het platteland.

In welke overheid heeft men het meest vertrouwen om ontwikkelingen op het platteland te sturen.

In welke overheid heeft u het meeste vertrouwen om ontwikkelingen op het platteland te sturen?

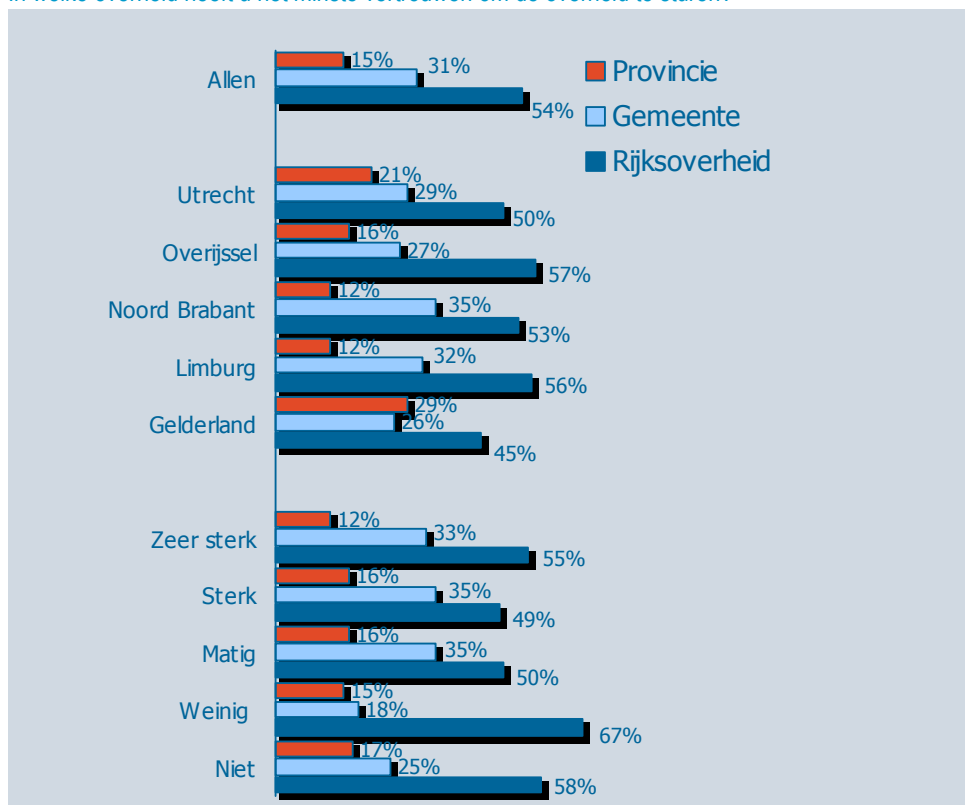
Landelijk heeft men iets meer vertrouwen in de provincie om de ontwikkelingen in het platteland te sturen. De rijksoverheid geniet hierin duidelijk minder vertrouwen.

Het blijkt dat in de provincies Noord-Brabant en Limburg men een groter vertrouwen heeft in de provincie dan in Utrecht en Gelderland. In Utrecht en Gelderland heeft men juist weer meer vertrouwen in de gemeente.

Indien we kijken naar mate van stedelijkheid en het vertrouwen, zien we dat naarmate de stedelijkheid toeneemt, het vertrouwen in de provincie, als overheid die ontwikkelingen op het platteland stuurt, ook toeneemt. In niet/weinig stedelijke gebieden heeft men juist meer vertrouwen in de gemeente om ontwikkelingen op het platteland te sturen.

En in welke overheid heeft men het minst vertrouwen heeft om ontwikkelingen op het platteland te sturen.

In welke overheid heeft u het minste vertrouwen om de overheid te sturen?

Indien men overheden noemt waarin men het minste vertrouwen heeft om ontwikkelingen op het platteland te sturen, wordt de rijksoverheid het meest genoemd. Dit bleek ook al uit de vorige grafiek. Echter nu blijkt sterker dat men minder vertrouwen heeft in de gemeente dan in de provincie.

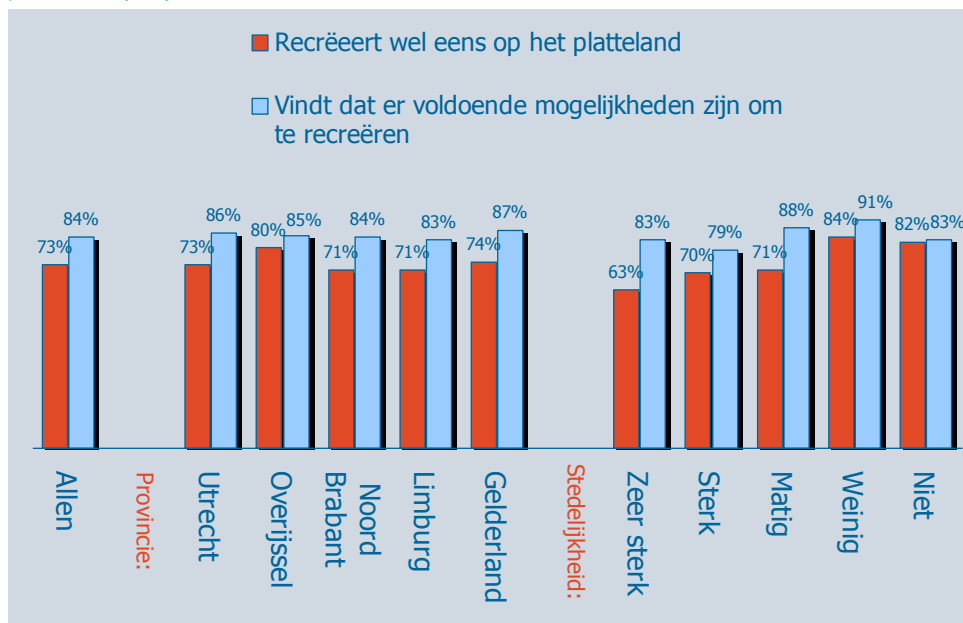
Ook in deze grafiek is zichtbaar dat men in Utrecht en Gelderland minder vertrouwen heeft in de provincie om ontwikkelingen op het platteland te sturen dan in de overige provincies.

En ook hier zien we qua stedelijkheid dat weinig/niet stedelijke gebieden een wat groter vertrouwen hebben in de gemeente om ontwikkelingen op het platteland te sturen.

2.3 Platteland en recreatie

Onderstaande grafiek geeft weer wie van de ondervraagden wel eens op het platteland recreëert en de mate waarin men vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn op het platteland om te recreëren.

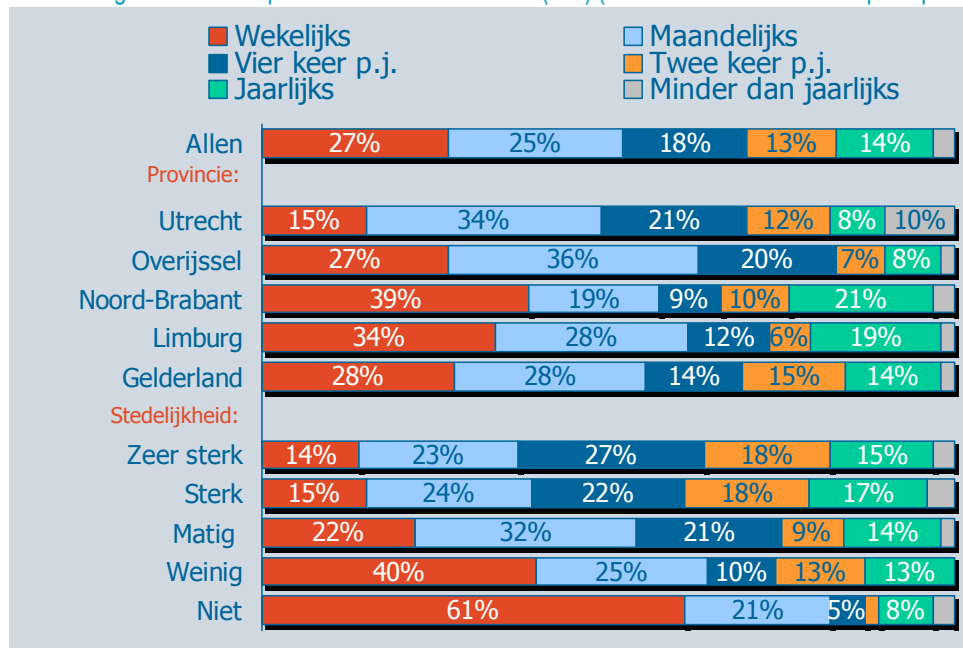
Recreëert u wel eens op het platteland? Vindt u dat er voldoende mogelijkheden zijn om te recreëren op het platteland? (in%)

Bijna driekwart van de Nederlanders recreëert wel eens op het platteland. 84% vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn om te recreëren op het platteland. Binnen de provincies zijn hierin weinig verschillen. Wel blijkt dat men in weinig/niet stedelijke gebieden (logischerwijs) vaker op het platteland recreëert dan in de grote steden.

Of er verschil is in de mate van recreatie op het platteland tussen de inwoners van de verschillende provincies, wordt in de onderstaande grafiek getoond.

Hoe vaak gaat u naar het platteland om te recreëren? (in%) (basis: recreëert wel eens op het platteland)

Brabanders en Limburgers recreëren het vaakst op het platteland. Terwijl Utrechters het minst vaak op het platteland recreëren.

Logischerwijs wordt er in (zeer) sterk stedelijke gebieden minder vaak op het platteland gerecreëerd dan in weinig/niet stedelijke gebieden.

Aan de mensen die vinden dat er onvoldoende mogelijkheden zijn om te recreëren op het platteland, is gevraagd wat zij specifiek aan mogelijkheden missen.

Waar zou u meer mogelijkheden voor willen zien om te recreëren op het platteland? (in%)
 (Basis: vindt dat er te weinig mogelijkheden zijn om te recreëren op het platteland)

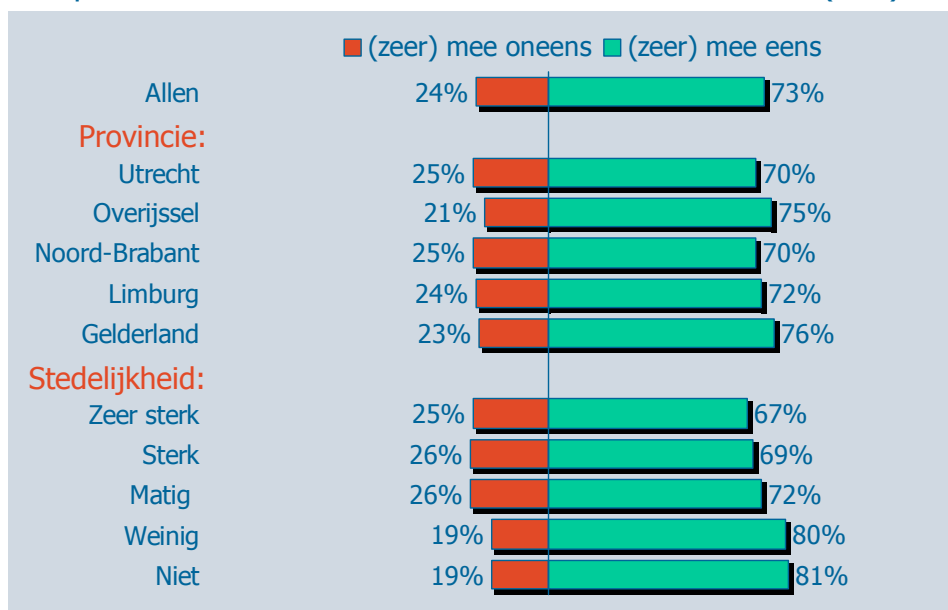
In de grafiek is de basis n=128, dat zijn er helaas te weinig om op provincieniveau of stedelijkheidsgraad uitspraken te doen.

Wandel-, fiets-, en drinkgelegenheden worden het meest gemist, terwijl er voor kamperen wel voldoende mogelijkheden lijken te zijn op het platteland.

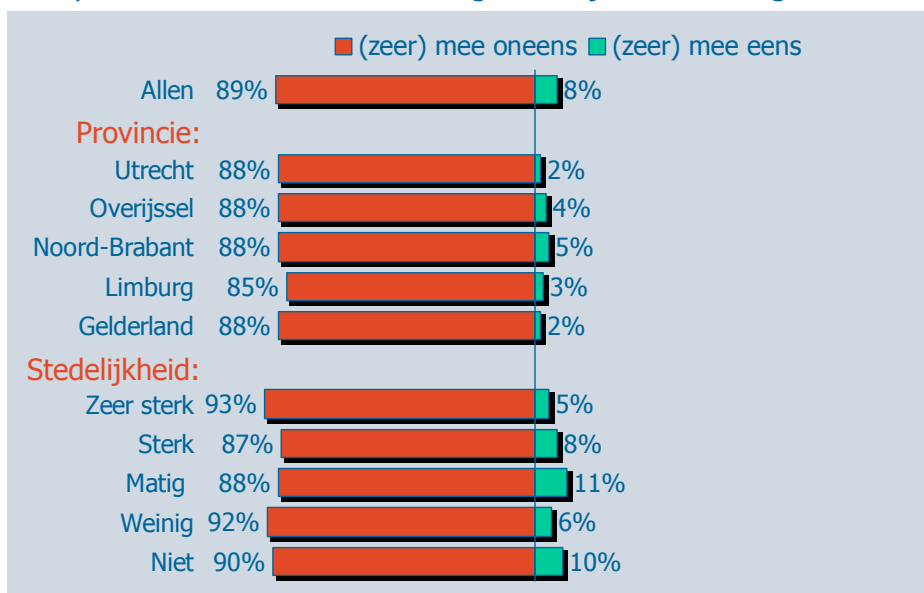
2.4 Het beeld van het platteland

Wat vinden de Nederlanders van het platteland? We hebben de Nederlanders een aantal stellingen voorgelegd over het platteland. In de volgende grafieken valt te zien in hoeverre de Nederlanders het met deze stellingen eens zijn.

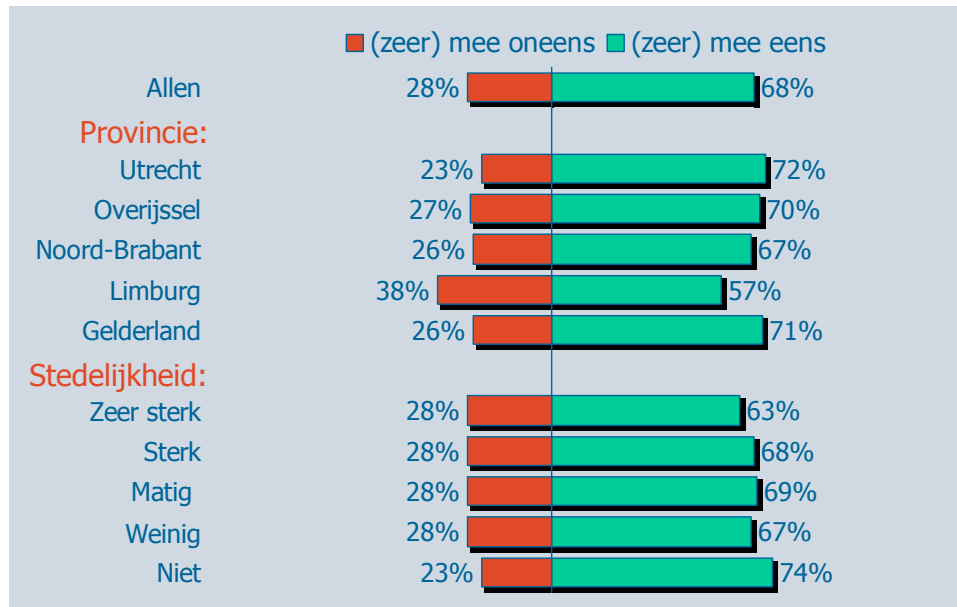
Het platteland is mooi zoals het is. Niets meer aan doen. (in%)

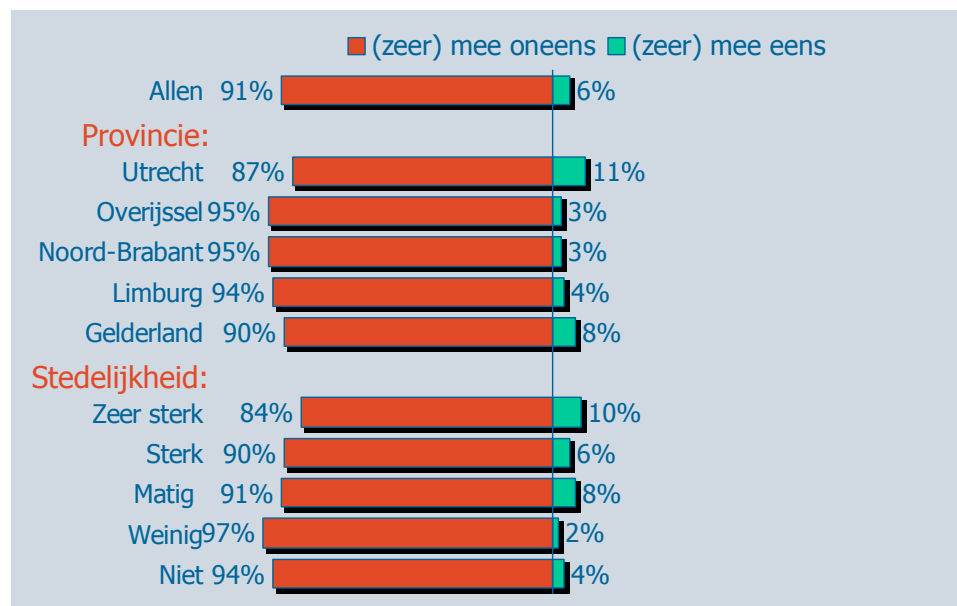
Het platteland van Nederland mag wat mij betreft één groot stadspark worden. (in%)

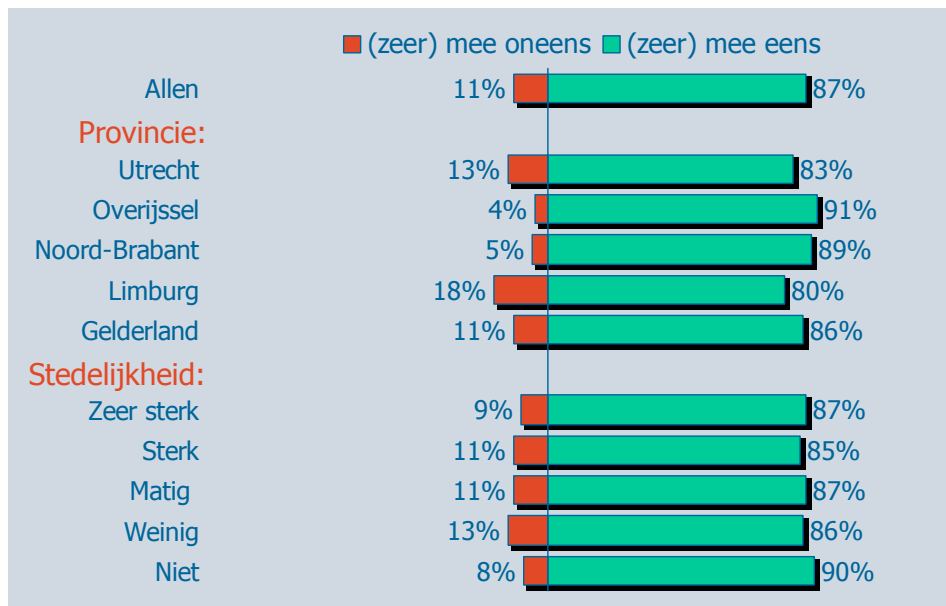
Het platteland is vooral van de boeren, zij moeten ruim baan krijgen om te kunnen produceren. (in%)

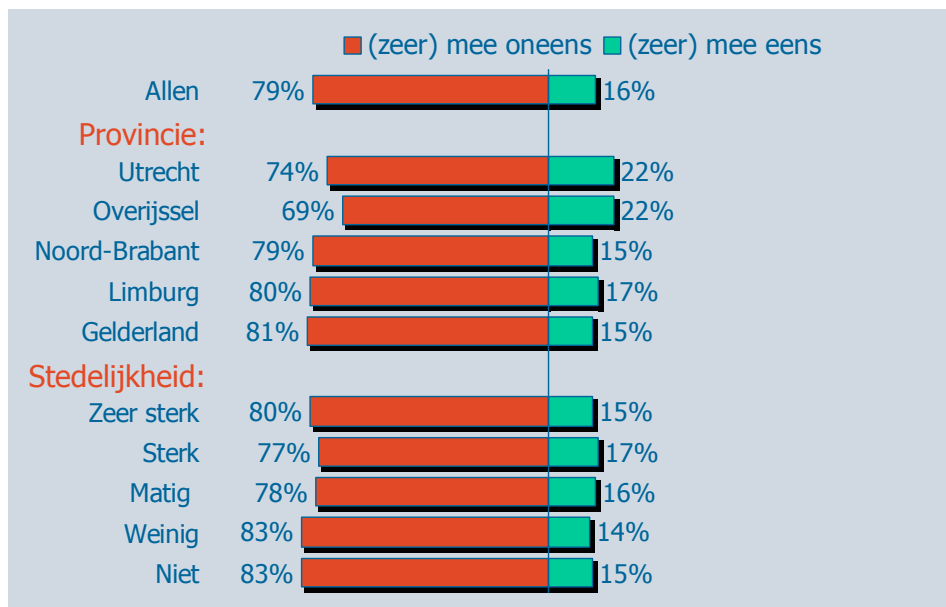
Ik heb niets met het platteland van Nederland. (in%)

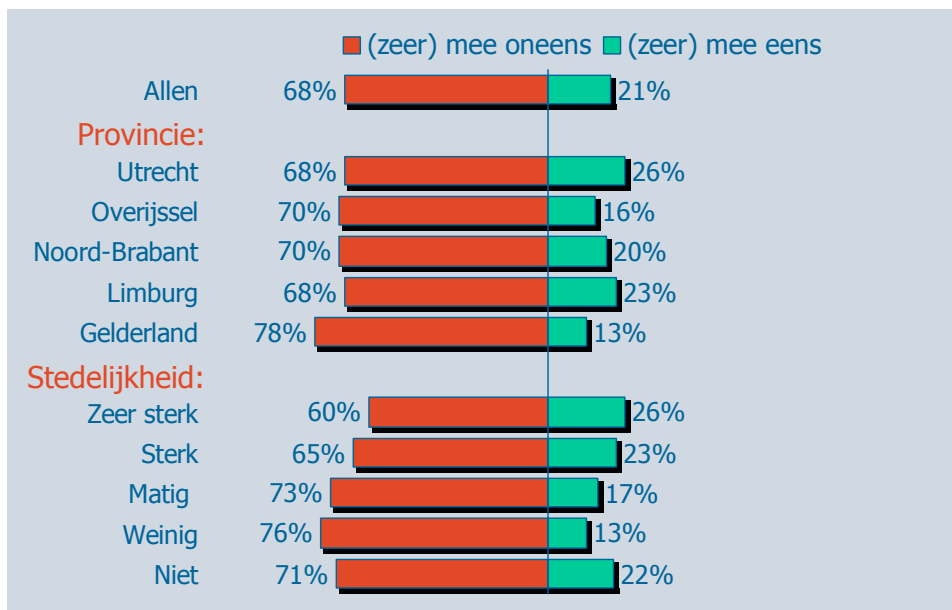
De overheid moet de boeren meer belonen om het platteland te onderhouden en voor de natuur te zorgen. (in%)

Er is genoeg natuur in Nederland. Het is niet nodig om nieuwe natuur aan te leggen. (in%)

Er is geen plaats in Nederland voor intensieve veehouderij. (in%)

Bijna driekwart van de mensen vindt dat het platteland mooi is zoals het is. In niet/weinig stedelijke gebieden vindt men in grotere mate dat het platteland mooi is zoals het is en dat er niets meer aan hoeft te gebeuren.

Bijna negen op de tien mensen vinden dat het platteland **geen** groot stadspark mag worden. Dit idee leeft provinciebreed en zowel in de stad als op het platteland.

Tweederde van de Nederlanders is van mening dat het platteland vooral van de boeren is en dat zij ruim baan moeten krijgen om te kunnen produceren. De Limburgers vinden dit in mindere mate, namelijk 57%.

De overgrote meerderheid van de Nederlanders heeft iets met het platteland. 6% van de Nederlanders zegt niets met het platteland te hebben. Utrechters hebben het minst met het platteland (11%), terwijl van de mensen uit Overijssel en Gelderland slechts 3% niets met het platteland heeft. Logischerwijs hebben mensen uit zeer stedelijke gebieden ook minder met het platteland (10%).

Bijna negen op de tien Nederlanders is van mening dat de overheid boeren meer moet belonen om voor de natuur te zorgen. In Limburg voelt men wat minder voor dit idee.

De meeste mensen (79%) zijn het ermee oneens dat er genoeg natuur is in Nederland en dat het niet nodig is nieuwe natuur aan te leggen. In Overijssel is dit aandeel kleiner, namelijk 69%.

Ten slotte vindt tweederde van de Nederlanders dat er in Nederland plaats is voor intensieve veehouderij. In Utrecht vinden relatief veel mensen (26%) dat er geen plaats is voor intensieve veehouderij, terwijl in Gelderland juist relatief veel voorstanders (78%) wonen.